

GRUMS KOMMUN

POLICY

Datum
2019-05-28

Antagen av
KF

Sida
1(100)

Reviderad datum
2021-12-09
(2023-10-26 Redaktionella
ändringar)

Paragraf
§ 88

**Finanspolicy
koncernen Grums kommun**

Innehåll

1	Inledning.....	3
1.1	Syfte.....	3
1.2	Målsättning.....	3
1.3	Omfattning.....	3
2	Organisation och ansvarsfördelning.....	4
2.1	Kommunfullmäktiges ansvar.....	4
2.2	Kommunstyrelsens ansvar.....	4
2.3	Kommunchefens ansvar.....	4
2.4	De kommunala bolagens ansvar.....	4
2.5	Internbank.....	4
2.6	Borgen.....	5
2.7	Utlåning.....	5
3	Hantering av finansiella risker.....	6
3.1	Betalningsberedskap och likviditetsrisk.....	6
3.2	Tillåtna motparter.....	6
3.3	Kapitalanskaffning och refinansieringsrisk.....	6
3.4	Ränterisk.....	7
3.5	Valutarisk.....	7
3.6	Placeringar.....	7
4	Rapportering och kontroll.....	8
4.1	Rapportens innehåll.....	8
5	Riskinstruktion.....	9
5.1	Betalningsberedskap och likviditetsrisk.....	9
5.2	Tillåtna motparter.....	9
5.3	Kapitalanskaffning och refinansieringsrisk.....	9
5.4	Ränterisk.....	9
5.5	Valutarisk.....	10
5.6	Placeringar.....	10

1 Inledning

Finanspolicyn utgör ett övergripande ramverk för finansverksamheten inom Grums kommun och samtliga av kommunens majoritetsägda bolag.

Finanspolicyn har upprättats i enlighet med kommunallagen. Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning, samt förvalta sina medel så att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.

Finansverksamheten ska bedrivas på ett betryggande sätt och i enlighet med på området gällande lagstiftning samt EU-rättsliga principer. Verksamheten ska kännetecknas av en hög kompetens, affärsmässighet, helhetssyn och effektiva beslutsprocesser.

Finansverksamheten ska genomföras på ett säkert och effektivt sätt utan spekulativa inslag, så att en betryggande säkerhet alltid upprätthålls.

1.1 Syfte

Syftet med finanspolicyn är att begränsa finansiella risker genom att definiera enhetliga riktlinjer och ramar för de finansiella aktiviteter som uppkommer i samband med upplåning, skuldförvaltning och likviditetshantering. Riktlinjerna ska ligga till grund för att en god kontroll och kostnadseffektiv hantering uppnås, samt att ansvarsfördelning och administrativa regler klagörs.

1.2 Målsättning

Målsättningen är att säkerställa kapitalförsörjning på både kort och lång sikt. Dessutom ska bästa möjliga finansnetto alltid eftersträvas inom ramen för denna finanspolicy. Fastlagda riktlinjer ska kontinuerligt prövas och vid behov revideras för att upprätthålla en löpande anpassning till omvärldsförändringar som uppkommer, samt att tillse att en väl avvägd riskprofil upprätthålls.

1.3 Omfattning

Finanspolicyn är fastställd av kommunfullmäktige och är ett övergripande dokument före både kommunen och de kommunala bolagen. Alla avsteg från finanspolicyn kräver ett beslut i kommunfullmäktige.

Finanspolicyns omfattning:

- Organisation och ansvarsfördelning
- Hantering av finansiella risker
- Rapportering och kontroll
- Riskinstruktion

I riskinstruktionen sammanfattas alla beslutade riktlinjer för de finansiella riskerna. Därmed blir riktlinjerna enklare att efterleva, kontrollera samt revidera.

2 Organisation och ansvarsfördelning

Vid alla finansiella transaktioner, såsom lån, placeringar och räntederivat, skall kommunen företrädas av namngivna behöriga personer. Skriftlig fullmakt skall delges de behöriga personer som, med bindande verkan i kommunens namn, har rätt att utföra finansiella transaktioner. Fullmakt beslutas av kommunstyrelsen.

2.1 Kommunfullmäktiges ansvar

- Innehållet i finanspolicyn
- Följa upp och vid behov förändra finanspolicyn
- Beloppsramar och villkor för kommunkoncernens totala upplåning

2.2 Kommunstyrelsens ansvar

- Följa upp och vid behov föreslå förändring av finanspolicyn
- Kontrollera att finanspolicyn efterlevs
- Delge fullmakt till behörig personal

2.3 Kommundirektörens ansvar

Kommundirektören eller den han/hon väljer att delegera uppgifterna till, vanligtvis ekonomichefen, ansvarar för att:

- Praktiskt hantera den löpande förvaltningen för kommunen
- Praktiskt hantera koncernens internbank enligt punkt 2.5 nedan
- Aktivt och inom givna ramar hantera de finansiella risker som definieras i finanspolicyn
- Tillse att en effektiv och fungerande organisation och ansvarsfördelning finns
- Skapa rapporter och kontrollera att finanspolicyns krav uppfylls
- Rapportera relevanta uppgifter om finansförvaltningen till styrelsen
- Ge styrelsen förslag på förändringar av finanspolicyn

2.4 De kommunala bolagens ansvar

- Fastställa en finanspolicy som i tillämpliga delar skall uppfylla kraven i denna policy
- Respektive styrelse har ett självständigt ansvar för bolagets finansiella verksamhet och risker

2.5 Internbank

Koncernens finansverksamhet organiseras i en internbank som ansvarar för:

- Administration och samordning av koncernens betalningsströmmar genom ett koncernkonto
- Placering av koncernens likviditet
- Utföra koncernens upp- och utlåning
- De kommunala bolagen ska i första hand utnyttja internbanken. Bolagen har dock rätt att ta upp lån från extern långivare om detta är mer fördelaktigt
- Långfristig upplåning, för bolagens räkning, verkställs under förutsättning att detta ryms inom kommunfullmäktiges beslutade låneramar för bolaget
- All utlåning till de kommunala bolagen ska i huvudsak ske enligt matchningsprincipen. Detta innebär att internbanken, efter tillägg för internbanksmarginal, ska tillämpa samma villkor för utlåningen som för den upplåning som sker
- Samtliga betalningsflöden samordnas i ett koncernkontosystem. Alla verksamheter och bolag i den kommunala koncernen ska ingå i koncernkontosystemet och får inte utan kommunstyrelsens tillstånd öppna andra konton.

2.6 Borgen

Ett borgensåtagande innebär en kreditrisk för kommunen, eftersom kommunen åtar sig att fullfölja betalningsförpliktelser för låntagarens räkning om denne inte i utsatt tid kan reglera sin skuld.

Bolag inom kommunkoncernen kan beviljas borgen för extern finansiering. Kommunfullmäktige beslutar om storlek på borgensram samt om den avgift som bolaget ska betala för erhållen säkerhet. Kommunen har en restriktiv inställning till borgen för lån till andra låntagare och kräver ett beslut i kommunfullmäktige samt att en kreditprovning görs.

Borgensavgift ska tas ut för alla nya eller omförhandlade borgensåtaganden och det är kommunfullmäktige som beslutar om storleken på avgiften.

2.7 Utlåning

Kommunen ska inte agera bank eller kreditbolag enligt kommunallagen då det inte ingår i den kommunala kompetensen. Utlåning till annat än kommunens egna bolag inom koncernen strider därmed mot kommunallagen.

3 Hantering av finansiella risker

Kommunen utsätts kontinuerligt för ett antal finansiella risker och har valt att aktivt hantera och kontrollera/begränsa dessa. Riskhanteringen bör omfatta och hantera följande viktiga risker och exponeringar:

- Betalningsberedskap och likviditetsrisk
- Motpartsrisk
- Kapitalanskaffning och refinansieringsrisk
- Ränterisk
- Valutarisk
- Placeringar

3.1 Betalningsberedskap och likviditetsrisk

Kommunen ska kontinuerligt upprätthålla en likviditetsreserv för att vid varje tillfälle kunna sköta sina betalningsförpliktelser. Nivån på likviditetsreserven skall baseras på verksamhetens intäkter och kostnader. Definition av likviditetsreserv:

- Ej bundna medel på bankkonton etc.
- Placerade medel som kan frigöras med likvid inom två bankdagar
- Outnyttjade checkräkningskrediter, låneramar samt kreditlöften

I riskinstruktionen regleras storleken på likviditetsreserven.

3.2 Tillåtna motparter

För att säkerställa en trygg finansiering och hantering av finansiella risker ska endast motparter med högsta möjliga kreditvärdighet användas. Tillåtna motparter är godkända för alla delar i den finansiella verksamheten.

I riskinstruktionen framgår tillåtna motparter.

3.3 Kapitalanskaffning och refinansieringsrisk

Kommunens verksamhet innefattar omsättning av befintliga lån och krediter samt nyupplåning. Kapitalbehovet ska säkerställas genom ett aktivt och professionellt upplåningsförfarande. Det är av största vikt att i god tid säkerställa detta. För att undvika kapitalbrist samt för att få en bra jämförelse av prisnivå skall all upplåning och kreditförfrågning, om möjligt, ske via ett antal oberoende långgivare.

Risken att betydande delar av utestående låneengagemang förfaller inom samma tidsperiod kan vid ogynnsamma marknadslägen medföra att omsättningen eller refinansieringen av en stor del av lånevolymen måste ske till ofördelaktiga räntevillkor eller ej är genomförbara. Detta gäller även nyupplåning. Härigenom kan kapitalkostnaden för kommunen snabbt öka, eller en likviditetskris uppstå. För att begränsa denna risk ska förfallostrukturen och kapitalbindningstiden på skuldportföljen regleras.

I riskinstruktionen regleras:

- Antal motparter
- Enskild motparts tillåtna andel av skuldvolymen
- Kapitalbindning
- Förfalloprofil kapitalbindning, tillåtna förfall inom tidsperioder

3.4 Ränterisk

Variationer i det allmänna ränteläget kan leda till att kommunens finansnetto påverkas negativt. Ränterisikexponeringen är vid varje tillfälle summan av den befintliga/framtida upplåningen och den genomsnittliga räntebindningstiden i skuldportföljen. Ränterisiken i placeringar, om sådan finns, hanteras separat under 3.6. För att på bästa sätt förändra räntebindningstiden i skuldportföljen har kommunen möjlighet att utnyttja räntederivat. Detta innebär att man på ett snabbt, flexibelt och kostnadseffektivt sätt kan förändra räntebindningstiden och således begränsa ränterisiken. Fasta lån bör undvikas om detta är möjligt då kostnaden generellt är betydligt större och framförallt kan ge högre exponering avseende ränte- och kapitalrisker.

Ränterisiken, eller en förändring av ränteläget, kan förenklat delas upp i två delar:

- Generell ränteförändring över hela avkastningskurvan, dvs. en parallellförskjutning av den korta och långa marknadsräntan.
- Lutningsförändring av avkastningskurvan dvs. förhållandet mellan den korta och långa marknadsräntan förändras.

I riskinstruktionen regleras:

- Antal motparter
- Enskild motparts tillåtna andel av skuldvolymen
- Tillåtna instrument
- Räntebindning
- Förfalloprofil räntebindning, tillåtna förfall inom tidsperioder

3.5 Valutarisk

Kommunen och dess bolag får inte låna eller placera i utländsk valuta. Om det uppkommer flöden i utländsk valuta som överstiger 1 mkr under ett enskilt år skall en valutapolicy upprättas där kommunfullmäktige beslutar om godkända riktlinjer.

3.6 Placeringar

Kommunens och dess bolags likvida medel ska placeras på koncernkontot och alla överskottsmedel, utöver likviditetsreserven, ska användas för att amortera på lånen.

4 Rapportering och kontroll

Rapporteringen ska ge information om kommunkoncernens finansiella exponering och risk samt säkerställa att finanspolicy efterlevs.

Kommundirektören eller den han/hon väljer att delegera uppgifterna till, vanligtvis ekonomichefen, rapporterar till kommunstyrelsen vid ordinarie styrelsemöten samt vid förfrågan. Rapportering till kommundirektören sker efter överenskommelse med berörd personal.

4.1 Rapportens innehåll

- Aktuell likviditetssituation
- Lånevolym
- Derivatvolym
- Motparter
- Räntebindning och dess förfalloprofil
- Kapitalbindning och dess förfalloprofil
- Genomsnittsränta
- Värde
- Värdepåverkan vid ränteförändringar
- Förväntade räntekostnader
- Förväntade räntekostnader vid ränteförändringar
- Avstämning mot finanspolicy

5 Riskinstruktion

Dessa riktlinjer gäller för både kommunen och de kommunala bolagen.

5.1 Betalningsberedskap och likviditetsrisk

- Likviditetsreserven ska uppgå till det beräknade behovet för minst en månads löpande utgifter

5.2 Tillåtna motparter

- Svenska staten
- Svenska banker
- Svenska hypoteksinstitut
- SBAB, Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag
- Svenska försäkringsbolag
- Kommunen och dess helägda bolag
- Kommuninvest i Sverige AB
- Utländska banker med etablerad verksamhet i Sverige

5.3 Kapitalanskaffning och refinansieringsrisk

- Minst tre motparter bör eftersträvas
- Enskild motpart bör ej representera mer än 50 % av den vid varje tidpunkt totala skuldvolymen. Undantag kan dock göras för Kommuninvest
- Den genomsnittliga kapitalbindningstiden i skuldportföljen regleras tills vidare inte
- Förfalloprofilen i kapitalbindningen regleras tills vidare inte

5.4 Ränterisk

- Minst tre motparter bör eftersträvas
- Enskild motparts tillåtna andel av den räntesäkrade volymen regleras tills vidare inte
- Tillåtna derivat är ränteswapar och forwardswapar. Kombinationer av ränteswapar med ränteoptioner är inte tillåtet
- Den genomsnittliga räntebindningstiden ska ej understiga 1 år och skall ej överstiga 7 år
- Förfalloprofilen i räntebindningen regleras tills vidare inte

5.5 Valutarisk

Kommunen och dess bolag får inte låna eller placera i utländsk valuta. Om det uppkommer flöden i utländsk valuta som överstiger 1 mkr under ett enskilt år ska en valutapolicy upprättas där kommunfullmäktige beslutar om godkända riktlinjer.

5.6 Placeringar

Kommunens och dess bolags likvida medel ska placeras på koncernkontot och alla överskottsmedel, utöver likviditetsreserven, ska användas för att amortera på lånen.